

سازمان‌های بین‌المللی

دکتر رضا موسی‌زاده

استاد دانشکده روابط بین‌الملل

با ویرایش جدید و اصلاحات کامل

علايم اختصاري

List of Acronyms

ACC	UN Administrative Committee on Coordination	ILO	International Labour Organization
ADH	Adolescent Health and Development Programme (WHO)	ILPES	Latin American Institute for Social and Economic Planning
BSSA	Basic Social Services for All Task Force	INSTRAW	International Research and Training Institute for the Advancement of Women
CDC	Cairo Demographic Center	MAB	Man and the Biosphere program (UNESCO)
CEDAW	Committee on the Elimination of Discrimination Against Women	MCH	Maternal and child health
CELADE	Centro Latinamericano de Demografia (Latin American Demographic Center)	MDT	Multidisciplinary team (ILO)
CFA	Committee on Food Aid Policies and Programmes (WFP)	MSM	Maternal and Newborn Health / Safe Motherhood unit (WHO)
CSD	Commission on Sustainable Development	NGO	Nongovernmental organization
CST	Country support teams (UNFPA)	PAHO	Pan-American Health Organization
DDSMS	Department for Development Support and Management Services	PAU	Population Activities Unit (ECE)
DESIPA	Department for Economic and Social Information and Policy Analysis	POL/DEV	Development Policies Branch (ILO)
DPCSD	Department for Policy Coordination and Sustainable Development	POPIN	Population Information Network
ECA	Economic Commission for Africa	RHT	Division of Reproductive Health (Technical Support) (WHO)
ECE	Economic Commission for Europe	RIPS	Regional Institute for Population Studies
ECLAC	Economic Commission for Latin America and the Caribbean	RTI	Reproductive Tract Infections unit (WHO)
ECOSOC	Economic and Social Council	SDWP	Population Programme Service (FAO)
EPD	Environment and Population Education and Information for Human Development (UNESCO)	STDs	Sexually transmitted diseases
ESCAP	Economic and Social Commission for Asia and the Pacific	TSS	Technical Support Services (UNFPA)
ESCWA	Economic and Social Commission for Western Asia	UN	United Nations
FAO	Food and Agriculture Organization	UNAIDS	Joint UN Programme on HIV/AIDS
FP	Family planning	UNCED	UN Conference on Environment and Development
FPP	Family Planning and Population unit (WHO)	UNDP	United Nations Development Programme
FRH	Family and Reproductive Health program (WHO)	UNDP	United Nations Development Programme
GPA	Global Programme on AIDS (WHO)	(OPS)	Office for Project Services
Habitat	UN Centre for Human Settlements	UNEP	United Nations Environment Programme
Habitat	Second UN Conference on Human Settlements	UNESCO	United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization
HEP	Health Education and Health Promotion Unit (WHO)	UNFPA	United Nations Population Fund
HRP	Special Programme for Research, Development, and Research Training in Human Reproduction (WHO)	UNHCR	UN High Commissioner for Refugees
LATF	Inter-Agency Task Force on ICPD Implementation	UNICEF	United Nations Children's Fund
ICPD	International Conference on Population and Development	UNIDO	UN Industrial Development Organization
IFORD	Demographic Training and Research Institute	UNIFEM	UN Development Fund for Women
		UNRWA	UN Relief and Works Agency for Palestinian Refugees in the Near East
		UNSTAT	UN Statistical Division (DESIPA)
		USAID	U.S. Agency for International Development
		WFP	World Food Programme
		WHD	Women's Health Division (WHO)
		WHO	World Health Organization
		WSSD	World Summit on Social Development

فهرست مطالب

.....	علایم اختصاری	۴
.....	پیشگفتار	۱۹

قسمت اول - خصوصیات کلی سازمان‌های بین‌المللی

.....	فصل اول: تاریخچه سازمان‌های بین‌المللی	۲۲
.....	بخش اول: اتحادیه‌های بین‌المللی خصوصی	۲۵
.....	بخش دوم: اتحادیه‌های بین‌المللی عمومی	۲۷
.....	فصل دوم: تعریف و ویژگی‌های سازمان‌های بین‌المللی	۲۸
.....	بند ۱- اجتماع دولت‌ها	۲۹
.....	بند ۲ - تصویب سند تأسیس	۳۰
.....	بند ۳ - اهداف مشترک	۳۲
.....	بند ۴ - وجود ارکان و کارگزاری‌های خاص	۳۲
.....	بند ۵ - تداوم و استمرار فعالیت	۳۳
.....	فصل سوم: شخصیت بین‌المللی سازمان‌های بین‌المللی	۳۳
.....	فصل چهارم: صلاحیت سازمان‌های بین‌المللی	۳۶
.....	بخش اول: نظریه «صلاحیت تصریح شده»	۳۷
.....	بخش دوم: نظریه «صلاحیت ضمنی»	۳۷
.....	فصل پنجم: عضویت در سازمان‌های بین‌المللی	۳۹

۶ □ سازمان‌های بین‌المللی

- فصل ششم: مزایا و مصونیت‌های سازمان‌های بین‌المللی ۴۱
- بخش اول: زمینه‌های تاریخی پیدایش مفهوم مزایا و مصونیت‌های سازمان‌های بین‌المللی ۴۱
- بخش دوم: منابع حقوقی مزایا و مصونیت‌های سازمان‌های بین‌المللی ۴۴
- بند ۱ - عرف بین‌المللی ۴۴
- بند ۲ - اسناد مؤسس سازمان‌های بین‌المللی ۴۴
- بند ۳ - اسناد و معاهدات چند جانبه ۴۴
- بند ۴ - اسناد و معاهدات دو جانبه ۴۵
- بند ۵ - رویه قضایی بین‌المللی ۴۵
- بند ۶ - دکترین ۴۵
- بخش سوم: تعریف مزایا و مصونیت‌ها ۴۶
- بخش چهارم: انواع مصونیت‌های سازمان‌های بین‌المللی ۴۶
- بند ۱ - مصونیت قضایی ۴۷
- بند ۲ - مصونیت اموال و اماکن متعلق به سازمان‌های بین‌المللی و هیأت دیپلماتیک ۴۹
- بند ۳ - مصونیت بایگانی و اسناد و آزادی ارتباطات ۵۰
- بند ۴ - مصونیت از تعرض شخصی (Personal inviolability) ۵۲
- بند ۵ - پناهندگی ۵۲
- بخش پنجم: انواع مزایای سازمان‌های بین‌المللی ۵۲
- بند ۱ - معافیت از عوارض و مالیات‌ها ۵۳
- بند ۲ - معافیت از حقوق گمرکی و بازرسی ۵۳
- بند ۳ - معافیت از مقررات بیمه‌های اجتماعی ۵۴
- بند ۴ - معافیت از خدمات شخصی ۵۵
- فصل هفتم: اعتبار قطعنامه‌های سازمان‌های بین‌المللی ۵۵
- بخش اول: صلاحیت تقنینی سازمان‌های بین‌المللی ۵۵
- بخش دوم: انواع قطعنامه‌های سازمان ملل متحد ۵۷
- ۱- قطعنامه‌های داخلی سازمان ملل متحد ۵۷
- ۲- قطعنامه‌های مربوط به حفظ صلح و امنیت بین‌المللی ۵۸
- ۳- قطعنامه‌های غیرالزامی ۵۹

فهرست مطالب □ ۷

۵۹	۴- قطعه‌نامه‌های اعلامی
۶۱	فصل هشتم: طبقه‌بندی سازمان‌های بین‌المللی
۶۲	۱- سازمان‌های بین‌الدولی
۶۲	الف - سازمان‌های بین‌الدولی جهانی
۶۴	ب - سازمان‌های بین‌الدولی منطقه‌ای
۶۴	ج - سازمان‌های بین‌الدولی فرامنطقه‌ای
۶۵	۲- سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی (INGO)
۶۵	الف - سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی انتفاعی
۶۵	ب - سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی غیر انتفاعی
۶۵	یکم: تعریف سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی غیرانتفاعی
۶۶	دوم: ویژگی‌های سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی غیرانتفاعی
	سوم: شرایط پذیرش یک سازمان بین‌المللی غیردولتی غیرانتفاعی در سازمان
۶۷	ملل متحد
	چهارم: نهادهای مرتبط با امور سازمان‌های غیردولتی غیر انتفاعی نزد سازمان
۶۹	ملل متحد
۶۹	۱- اداره اطلاعات عمومی سازمان ملل متحد
۷۰	۲- کمیته سازمان‌های غیردولتی شورای اقتصادی و اجتماعی
۷۰	۳- دفتر ارتباطی سازمان‌های غیردولتی (UNOG)
۷۰	۴- سرویس ارتباطی سازمان‌های غیردولتی (NGLS)
۷۱	پنجم - طبقه‌بندی سازمان‌های غیردولتی غیرانتفاعی توسط سازمان ملل متحد
۷۱	الف - سازمان‌های دارای مقام مشورتی عام (گروه ۱ سابق)
۷۲	ب - سازمان‌های دارای مقام مشورتی خاص (گروه ۲ سابق)
۷۳	ج - گروه راستر (Roster)
۷۴	ششم - ارائه درخواست برای کسب مقام مشورتی
۷۴	هفتم - تعدیل، تعلیق و پس‌گیری مقام مشورتی
۷۷	منابع قسمت اول
۷۹	سوالات قسمت اول

قسمت دوم - سازمان‌های جهانی

فصل اوّل: جامعه ملل	۸۲
بخش اوّل: تاریخچه پیدایش جامعه ملل	۸۲
بخش دوم: ترکیب جامعه ملل	۸۴
بند ۱- عضویت	۸۴
۱- اعضای مؤسس	۸۴
۲- پذیرش اعضای جدید	۸۵
بند ۲- خروج از جامعه ملل	۸۶
بند ۳- اخراج از جامعه ملل	۸۷
بخش سوم: ارکان جامعه ملل	۸۸
بند ۱ - مجمع	۸۸
بند ۲- شورا	۸۹
بند ۳- دبیرخانه	۹۱
بخش چهارم: ضعف‌های جامعه ملل	۹۳
ایران و جامعه ملل	۹۴
فصل دوم: سازمان ملل متحد	۹۴
بخش اول: تاریخچه پیدایش سازمان ملل متحد	۹۴
۱ - اعلامیه بین‌المتحدین (Inter-Allied Declaration)	۹۵
۲ - منشور آتلانتیک (Atlantic Charter)	۹۵
۳ - اعلامیه ملل متحد (Declaration by United Nations)	۹۵
۴ - کنفرانس‌های مسکو و تهران	۹۶
۵ - کنفرانس‌های دامبارتن اوکس و یالتا	۹۷
۶ - کنفرانس سانفرانسیسکو	۹۸
۷- ایران و عضویت در سازمان ملل متحد	۹۹
بخش دوم: اهداف و اصول سازمان ملل متحد	۱۰۰
بخش سوم: ترکیب سازمان ملل متحد	۱۰۱

فهرست مطالب □ ۹

- بند ۱ - شرایط عضویت در سازمان ملل متحد ۱۰۱
- ۱- اعضای اصلی یا مؤسس ۱۰۱
- ۲- اعضای جدید ۱۰۲
- بند ۲ - آیین پذیرش در سازمان ملل متحد ۱۰۳
- بند ۳ - وضعیت دولت‌های غیر عضو در سازمان ملل متحد ۱۰۵
- بند ۴ - وضعیت کشورهای کوچک یا ذره‌ای ۱۰۷
- بند ۵ - وضعیت هیأت‌های نمایندگی دولت‌ها و اعتبار آن‌ها ۱۰۸
- بند ۶ - شرایط خروج، اخراج، تعلیق عضویت و حق رأی ۱۱۰
- بند ۷ - اصلاحات در سازمان ملل متحد ۱۱۳
- ۱- از تأسیس سازمان ملل متحد تا سال ۲۰۰۰ میلادی ۱۱۳
- ۲- روند جدید اصلاحات پس از اعلامیه هزاره (۲۰۰۰) ۱۱۵
- بخش چهارم: ارکان اصلی سازمان ملل متحد ۱۱۶
- بند ۱ - رکن اوّل: شورای امنیت ۱۱۷
- ۱- ترکیب شورای امنیت ۱۱۸
- ۲- نحوه رأی‌گیری در شورای امنیت ۱۲۲
- ۳- آثار حقوقی امتناع یک عضو دائمی ۱۲۴
- ۴- وظایف و اختیارات شورای امنیت ۱۲۴
- الف - حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات (فصل ششم منشور) ۱۲۵
- ب - توسل به اقدامات تنبیهی و یا قهری ۱۲۹
- ۵ - حق وتو ۱۳۲
- الف - طرفداران حق وتو ۱۳۴
- ب - مخالفین حق وتو ۱۳۵
- ۶ - آیین کار شورای امنیت ۱۳۶
- الف - جلسات شورا ۱۳۶
- ب - دستور کار شورا ۱۳۷
- ج - ریاست شورا ۱۳۷
- د - آشکار بودن جلسات شورا ۱۳۸

- هـ - اصلاحات در شورای امنیت ۱۳۸
- ایران و شورای امنیت ۱۴۰
- ۱- قضیه اشغال ایران توسط نیروی نظامی اتحاد جماهیر شوروی ۱۴۰
- ۲- قضیه ملی کردن صنعت نفت ۱۴۱
- ۳ - قضیه جزایر سه‌گانه ۱۴۱
- ۴ - استقلال بحرین ۱۴۱
- ۵ - اشغال سفارت آمریکا در تهران ۱۴۲
- ۶- جنگ عراق علیه ایران ۱۴۳
- ۷ - کاربرد سلاح‌های شیمیایی در خلال جنگ عراق علیه ایران ۱۴۴
- ۸ - سایر بیانیه‌ها و قطعنامه‌ها در ارتباط با جنگ عراق علیه ایران ۱۴۴
- ۹ - سرنگونی هواپیمای مسافربری ایران توسط آمریکا ۱۴۴
- ۱۰ - قضیه هولوکاست ۱۴۵
- ۱۱ - برنامه هسته‌ای ایران ۱۴۵
- ۱۲ - ناآرامی‌های دی ماه ۱۳۹۶ ۱۴۶
- ۱۳ - عضویت در شورای امنیت ۱۴۶
- بند ۲ - رکن دوم: مجمع عمومی ۱۴۸
- ۱- ترکیب اعضای مجمع عمومی ۱۴۸
- ۲ - نحوه رأی‌گیری در مجمع عمومی ۱۴۹
- ۳ - وظایف و اختیارات مجمع عمومی ۱۵۱
- الف - صلاحیت‌های انحصاری مجمع عمومی ۱۵۲
- یکم - ایجاد ارکان فرعی ۱۵۲
- دوم - تدوین و توسعه مترقیانه حقوق بین‌الملل ۱۵۲
- سوم - سرزمین‌های غیر خود مختار ۱۵۳
- چهارم - مسایل داخلی سازمان ملل متحد ۱۵۴
- ۱ - هزینه‌های سازمان ملل متحد ۱۵۵
- ۲- نحوه تنظیم و تصویب بودجه سازمان ملل متحد ۱۵۶
- ۳- نحوه تسهیم بودجه سازمان بین کشورهای عضو ۱۵۹

فهرست مطالب □ ۱۱

- ب - صلاحیت‌های غیرانحصاری مجمع عمومی ۱۶۰
- یکم: حفظ صلح و امنیت بین‌المللی ۱۶۰
- ۱- تشکیل کمیته میان دوره‌ای ۱۶۱
- ۲- قطعنامه اتحاد برای صلح ۱۶۲
- ۳- تشکیل کمیته اقدامات دسته جمعی ۱۶۳
- ۴- جلسات اضطراری ویژه مجمع عمومی ۱۶۳
- دوم: انتخاب قضات دیوان بین‌المللی دادگستری ۱۶۴
- سوم: انتخاب دبیرکل ۱۶۴
- چهارم: پذیرش اعضای جدید ۱۶۴
- پنجم: اخراج ۱۶۴
- ششم: تعلیق عضویت ۱۶۴
- هفتم: اصلاح منشور ۱۶۴
- ۴- کمیته‌های وابسته به مجمع عمومی ۱۶۵
- ۵- اجلاس‌های مجمع عمومی ۱۶۵
- الف - هیأت‌های نمایندگی ۱۶۷
- ب - کمیته اعتبارنامه‌ها ۱۶۷
- ج - رئیس و نواب رئیس ۱۶۷
- د - زبان‌ها ۱۶۸
- بند ۳- رکن سوم: دیوان بین‌المللی دادگستری ۱۷۰
- ۱- تاریخچه ۱۷۱
- ۲- پیدایش دیوان دایمی دادگستری بین‌المللی ۱۷۲
- ۳- مقایسه دیوان دایمی با دیوان بین‌المللی دادگستری ۱۷۴
- الف - وجوه اشتراک ۱۷۴
- ب - وجوه اختلاف ۱۷۵
- ۴- تأسیس دیوان بین‌المللی دادگستری ۱۷۶
- الف - ساختار و تشکیلات ۱۷۶
- ب - استفاده از قاضی اختصاصی ۱۷۹

۱۲ □ سازمان‌های بین‌المللی

- ۵ - صلاحیت دیوان بین‌المللی دادگستری ۱۸۰
- الف - صلاحیت ترافیعی ۱۸۰
- محدودیت‌های صلاحیت دیوان بین‌المللی دادگستری ۱۸۱
- ۱ - از حیث اصحاب دعوی ۱۸۱
- الف - دولت‌ها ۱۸۱
- ب - افراد ۱۸۳
- ج - سازمان‌های بین‌المللی ۱۸۳
- ۲ - از حیث موضوع دعوی ۱۸۳
- ۳ - از حیث رضایت دولت‌ها ۱۸۴
- ۴ - از حیث مجاری رضایت دولت‌ها ۱۸۴
- ۴-۱- انعقاد موافقت‌نامه‌های خاص مبنی بر قبول صلاحیت دیوان ۱۸۵
- ۴-۲- پذیرش صلاحیت اجباری ۱۸۵
- ب - صلاحیت مشورتی دیوان ۱۸۹
- ایران و دیوان بین‌المللی دادگستری ۱۹۱
- بند ۴- رکن چهارم: شورای اقتصادی و اجتماعی ۱۹۲
- ۱- ترکیب اعضا ۱۹۲
- ۲- روش تصمیم‌گیری ۱۹۳
- ۳- وظایف و اختیارات شورای اقتصادی و اجتماعی ۱۹۳
- الف - انجام مطالعات: ۱۹۴
- ب - صدور توصیه‌نامه: ۱۹۴
- ج - تهیه پیش‌نویس کنوانسیون‌ها: ۱۹۵
- د - تشکیل کنفرانس‌های بین‌المللی: ۱۹۵
- هـ - مساعدت به سازمان‌های تخصصی و برقراری هماهنگی میان آنها: ۱۹۵
- بند ۵- رکن پنجم: دبیرخانه ۱۹۷
- ۱- دبیرکل ۱۹۸
- الف - نحوه تعیین دبیرکل ۱۹۸
- ب - وظایف و اختیارات دبیرکل ۲۰۲

فهرست مطالب □ ۱۳

ب (۱) - وظایف اداری دبیرکل	۲۰۲
ب (۲) - وظایف اجرایی دبیرکل	۲۰۳
۲- نهاد دبیرخانه	۲۰۴
الف - هویت بین‌المللی دبیرخانه	۲۰۴
ب - مقررات استخدامی دبیرخانه	۲۰۶
بند ۶ - رکن ششم: شورای قیمومت	۲۰۹
۱- تاریخچه	۲۰۹
۲ - نظام قیمومت	۲۱۱
بخش پنجم: ارکان فرعی سازمان ملل متحد	۲۱۳
الف - ارکان فرعی مجمع عمومی	۲۱۵
۱ - کمیسیون حقوق بین‌الملل - ILC	۲۱۶
۲ - کمیساریای عالی ملل متحد برای پناهندگان - UNHCR	۲۱۸
۳ - کنفرانس تجارت و توسعه ملل متحد - UNCTAD	۲۱۹
۴ - صندوق جمعیت ملل متحد - UNFPA	۲۲۱
۵ - صندوق کودکان ملل متحد - UNICEF	۲۲۳
۶ - برنامه عمران ملل متحد - UNDP	۲۲۴
۷ - برنامه جهانی غذا - WFP	۲۲۵
۸ - برنامه محیط زیست ملل متحد - UNEP	۲۲۶
ب - ارکان فرعی شورای اقتصادی و اجتماعی	۲۲۷
ج - ارکان فرعی شورای امنیت	۲۲۹
۱. عملیات حفظ صلح ملل متحد	۲۲۹
۲. کمیته فرماندهی نظامی	۲۳۲
۳. کمیته خلع سلاح	۲۳۳
۴. کمیته ضد تروریسم	۲۳۳
۵. کمیته تحریم‌ها	۲۳۳
۶. سایر سازمان‌های وابسته به شورای امنیت	۲۳۴
بخش ششم: کارگزاری‌های تخصصی وابسته به سازمان ملل متحد	۲۳۵

- الف - تعریف و مشخصات کارگزاری‌های تخصصی ۲۳۵
- ۱- وجود ارتباط از طریق انعقاد موافقت‌نامه ۲۳۵
- ۲- داشتن مسئولیت‌های وسیع بین‌المللی در زمینه‌های مختلف ۲۳۸
- ب - ساختار و تشکیلات کارگزاری‌های تخصصی ۲۳۸
- ج - ارزش حقوقی تصمیمات کارگزاری‌های تخصصی ۲۴۰
- د - آشنایی با کارگزاری‌های تخصصی ملل متحد ۲۴۳
- ۱ - سازمان بین‌المللی کار - ILO ۲۴۳
- ایران و سازمان بین‌المللی کار ۲۴۵
- ۲- سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری - ICAO ۲۴۵
- ایران و سازمان بین‌المللی هواپیمایی کشوری ۲۴۷
- ۳ - سازمان خواربار و کشاورزی - FAO ۲۴۷
- ۴ - سازمان جهانی بهداشت - W.H.O. ۲۴۹
- ایران و سازمان جهانی بهداشت ۲۵۱
- ۵ - سازمان آموزشی، علمی و فرهنگی ملل متحد (U.N.E.S.C.O) ۲۵۱
- ایران و یونسکو: ۲۵۳
- ۶- صندوق بین‌المللی پول - IMF ۲۵۴
- ایران و صندوق بین‌المللی پول ۲۵۸
- ۷ - گروه بانک جهانی - W.B.G ۲۵۸
- الف - بانک بین‌المللی توسعه و ترمیم I.B.R.D ۲۵۸
- ایران و بانک جهانی ۲۶۰
- ب - مؤسسه توسعه بین‌المللی - I.D.A. ۲۶۰
- ایران و مؤسسه توسعه بین‌المللی ۲۶۰
- ج - مؤسسه مالی بین‌المللی - I.F.C. ۲۶۱
- ایران و مؤسسه مالی بین‌المللی ۲۶۱
- ۸ - صندوق بین‌المللی توسعه کشاورزی - IFAD ۲۶۱
- ایران و صندوق بین‌المللی توسعه کشاورزی ۲۶۲
- ۹ - سازمان توسعه صنعتی ملل متحد - UNIDO ۲۶۳

فهرست مطالب □ ۱۵

۲۶۵.....	ایران و سازمان توسعه صنعتی ملل متحد.....
۲۶۶.....	۱۰ - سازمان جهانی هواشناسی - WMO.....
۲۶۷.....	ایران و سازمان جهانی هواشناسی.....
۲۶۷.....	۱۱ - سازمان دریانوردی بین‌المللی - IMO.....
۲۶۹.....	ایران و سازمان دریانوردی بین‌المللی.....
۲۶۹.....	۱۲ - اتحادیه بین‌المللی مخابرات - ITU.....
۲۷۲.....	ایران و اتحادیه مخابرات بین‌المللی.....
۲۷۲.....	۱۳ - اتحادیه پستی جهانی - UPU.....
۲۷۳.....	ایران و اتحادیه پستی جهانی.....
۲۷۴.....	۱۴ - سازمان جهانی مالکیت فکری - WIPO.....
۲۷۵.....	ایران و سازمان جهانی مالکیت فکری.....
-	۱۵ - سازمان جهانی تجارت - WTO (موافقت‌نامه عمومی تعرفه و تجارت -
۲۷۶.....	GATT).....
۲۷۹.....	ایران و سازمان تجارت جهانی.....
۲۸۱.....	۱۶ - آژانس بین‌المللی انرژی اتمی - IAEA.....
۲۸۲.....	ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی.....
۲۸۸.....	منابع قسمت دوّم.....
۲۹۶.....	سوالات قسمت دوّم.....

قسمت سوم - سازمان‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای

۳۰۲.....	فصل اوّل: سازمان‌های منطقه‌ای.....
۳۰۲.....	بخش اوّل: سازمان‌های منطقه اروپا و آتلانتیک.....
۳۰۲.....	۱ - کمیسیون اقتصادی سازمان ملل متحد برای اروپا (۱۹۴۶).....
۳۰۳.....	۲ - سازمان اروپایی همکاری اقتصادی (۱۹۴۸) - OEEC.....
۳۰۴.....	۳ - سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (۱۹۶۱) - OECD.....
۳۰۵.....	۴ - اتحادیه اروپایی مبادله آزاد - ۱۹۵۹.....

- ۳۰۵..... Comecon - شورای همکاری اقتصادی متقابل - ۵
- ۳۰۶..... شورای اروپا - ۶
- ۳۰۸..... جامعه اروپایی زغال سنگ و فولاد (۱۹۵۲) - ۷
- ۳۱۰..... اتحادیه اروپایی - ۸
- ۳۱۲..... اهداف اتحادیه اروپایی -
- ۳۱۶..... ارکان اتحادیه اروپایی -
- ۳۲۳..... برگزیت (Brexit) -
- ۳۲۴..... سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) - ۹
- ۳۲۶..... گسترش ناتو به سمت شرق و تغییر نقش آن -
- ۳۲۸..... گفتگوی فشرده -
- ۳۲۹..... مفهوم جدید راهبردی ناتو -
- ۳۲۹..... تحولات ناتو پس از ۱۱ سپتامبر ۲۰۰۱ -
- ۳۳۰..... بخش دوم: سازمان‌های آسیایی و آفریقایی -
- ۳۳۰..... ۱- سازمان همکاری اقتصادی - اکو -
- ۳۳۵..... ایران و اکو -
- ۳۳۶..... ۲- اتحادیه آفریقایی -
- ۳۳۸..... ۱- سازمان همکاری شانگهای -
- ۳۴۱..... ۲- ایران و سازمان همکاری شانگهای -
- ۳۴۲..... ۳- اتحادیه همکاری منطقه‌ای جنوب آسیا (سارک) -
- ۳۴۴..... ۴- اتحادیه ملل جنوب شرقی آسیا (آ - سه - آن) -
- ۳۴۵..... - نشست‌های آ - سه - آن -
- ۳۴۶..... ایران و آ.سه.آن: -
- ۳۴۷..... ۵- منطقه تجارت آزاد - آ - سه - آن (افتا) -
- ۳۴۷..... ۶- موافقت‌نامه آسمان باز آ - سه - آن -
- ۳۴۸..... ۷- شورای همکاری خلیج فارس -
- ۳۵۰..... - ایران و شورای همکاری خلیج فارس -
- ۳۵۰..... ۸- کشورهای مستقل مشترک‌المنافع (CIS) -

فهرست مطالب □ ۱۷

- ۹ - سازمان پیمان امنیت دسته جمعی (کشورهای مستقل مشترک المنافع)..... ۳۵۲
- ۱۰ - سازمان همکاری اقتصادی آسیا - اقیانوسیه (اقیانوس آرام) - آپک ۳۵۳
- بخش سوم: سازمان‌های آمریکایی ۳۵۵
- ۱ - سازمان کشورهای آمریکایی ۳۵۵
- ۲ - سازمان کشورهای آمریکای مرکزی ۳۵۷
- ۳ - سازمان کشورهای آمریکای لاتین ۳۵۹
- الف - اتحادیه تجارت آزاد آمریکای لاتین ۳۵۹
- ب - گروه آندی ۳۶۰
- ج - اتحادیه ادغام اقتصادی آمریکای لاتین ۳۶۱
- ۴ - سازمان کشورهای حوزه کارائیب ۳۶۲
- الف - اتحادیه مبادله آزاد کشورهای کارائیب ۳۶۲
- ب - بازار مشترک کارائیب ۳۶۲
- ج - سازمان کشورهای شرق کارائیب ۳۶۳
- ۵ - نفتا (موافقت‌نامه تجارت آزاد آمریکای شمالی) ۳۶۳
- موافقت‌نامه الحاقی ۳۶۴
- ۶ - مرکوسور (بازار مشترک جنوب) ۳۶۶
- فصل دوم: سازمان‌های فرامنطقه‌ای ۳۶۷**
- ۱ - جنبش عدم تعهد ۳۶۷
- ایران و جنبش عدم تعهد ۳۷۲
- ۲ - سازمان همکاری اسلامی (سازمان کنفرانس اسلامی سابق) ۳۷۳
- ایران و سازمان همکاری اسلامی ۳۷۷
- ۳ - گروه هشت ۳۷۸
- ۴ - گروه دی هشت ۳۸۱
- ایران و گروه دی هشت ۳۸۴
- ۵ - اوپک ۳۸۶
- الف - ارکان سازمان اوپک ۳۸۷
- ب - ایران و اوپک ۳۹۰

۱۸ □ سازمان‌های بین‌المللی

- ۳۹۳..... ۶ - اتحادیه عرب.....
- ۳۹۷..... ۷- مجمع کشورهای صادرکننده گاز (G.E.C.F).....
- ۳۹۹..... سوالات قسمت سوّم.....
- ۴۰۰..... منابع قسمت سوّم.....
- ۴۰۳..... فهرست منابع.....
- ۴۰۳..... الف: منابع فارسی.....
- ۴۰۳..... کتابها.....
- ۴۰۶..... مقاله‌ها.....
- ۴۰۶..... ب: انگلیسی.....
- ۴۰۹..... **ضمایم**.....
- ضمیمه (۱) - قانون الحاق دو تبصره به قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی..... ۴۰۹.....
- ضمیمه (۲) - فهرست اعضای سازمان ملل متحد (۲۰۱۹)..... ۴۱۳.....
- ضمیمه (۳) - فهرست اسامی کارگزاری‌های تخصصی و برخی مشخصات آنها..... ۴۲۱.....
- ضمیمه (۴) - دولت‌های عضو سازمان همکاری اسلامی (۲۰۱۹)..... ۴۲۲.....
- ضمیمه (۵) - علایم اختصاری اسناد و مدارک سازمان ملل متحد..... ۴۲۴.....
- ضمیمه (۶) - مناسبت‌های خاص سازمان ملل متحد: دهه‌ها و سال‌های بین‌المللی..... ۴۲۶.....
- ضمیمه (۷) - روزها و هفته‌های سازمان ملل متحد..... ۴۲۷.....
- ضمیمه (۸) - سهم بودجه اعضای سازمان ملل متحد..... ۴۳۰.....
- ضمیمه (۹) - منشور ملل متحد..... ۴۳۷.....